Kansaneläkelaitos
Etuuspalvelujen Lakiyksikkö
Toimeentuloturvaetuuksien osaamiskeskus

17.11.2016

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta 18.11.2016/HE 209/2016 vp

Kansaneläkelaitoksen lausunto toimenpidealoitteista TPA 13/2015 vp, TPA 19/2015 vp ja TPA 48/2016 vp

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt Kansaneläkelaitokselta lausuntoa toimenpidealoitteista TPA 13/2015 vp, TPA 19/2015 vp ja TPA 48/2016 vp, jotka työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on yhdistänyt hallituksen esityksen HE 209/2016 vp käsittelyyn. Kansaneläkelaitos on ollut kuultavana em. hallituksen esityksestä 8.11.2016.

Toimenpidealoitteessa TPA 13/2015 vp ehdotetaan työnantajan sivukulujen määräaikaista ja porrastettua alentamista tämän palkatessa yli 200 päivää työttömänä olleen, nuoren alle 25-vuotiaan työttömän työnhakijan tai alle 30-vuotiaan työttömän vastavalmistuneen.

Kansaneläkelaitos toteaa, että toimenpidealoitteella ei toteutuessaan luultavasti olisi juuri vaikutuksia työttömyysetuuksien toimeenpanoon. Nuoren kannalta keskeistä on se, että työ on työssäoloehdon täyttävää. Työssäoloehtoa täyttää ns. vakuutuksenalainen työ eli työ, josta on työnantaja on suorittanut lakisääteiset maksunsa, kuten työttömyysvakuutusmaksut sekä verojen ennakonpidätykset. Toimenpidealoitteessa ehdotettu työ olisi oletettavasti tällaista.

Toimenpidealoitteessa TPA:ssa 19/2015 vp ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin nuorisotakuun ja etsivän nuorisotyön kehittämiseksi ulottumaan kaikkiin nuoriin ja sekä oppisopimus- että minijob-mallin selvittämiseksi, jossa alle 30-vuotiailla nuorilla olisi helpompaa saada töitä esim. antamalla heille oikeus ansaita 500 euroa kuussa ilman, että se vaikuttaisi tukiin tai muihin etuuksiin samalla, kun työnantajilla olisi oikeus pienempiin maksuihin työllistäessään nuoren henkilön.

Myös toimenpidealoitteessa TPA 48/2016 vp käsitellään pääpiirteissään samaa asiaa. Toimenpidealoitteessa ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin nuorisotakuun ja etsivän nuorisotyön kehittämiseksi koskemaan kaikkia nuoria sekä oppisopimus- että minijobs-mallin selvittämiseksi, jossa alle 30-vuotiailla nuorilla olisi helpompi saada töitä esim. tarjoamalla heille oikeuden ansaita 500 euroa kuussa ilman, että se vaikuttaisi tukiin tai muihin etuuksiin samalla, kun työnantajilla olisi oikeus pienempiin maksuihin nuoren työllistäessään.

Kansaneläkelaitos toteaa, että nuorisotyöttömyys on merkittävä haaste, joka voi pitkittyessään johtaa esimerkiksi nuoren syrjäytymiseen ja toimeentulotukiriippuvuuden lisääntymiseen. Nuorisotyöttömyyden ehkäisyyn tähtäävät toimenpiteet ovat kannatettavia.

Postiosoite
PL 78
00381 Helsinki

Käyntiosoite
Höyläämötie 1 a B
00380 Helsinki

Sähköposti
etunimi.sukunimi@kel

Puhelin
020 634 11

Kansaneläkelaitos toteaa, että useassa etuudessa on jo nyt käytössä suojaosa, jonka turvin henkilö voi ansaita kuukaudessa tietyn verran ansiotuloja ilman, että tulot vaikuttavat tuen suuruuteen. Työttömyysturvassa ja yleisessä asumistuessa suojaosa on 300 euroa kuukaudessa, toimeentulotuessa suojaosa on enintään 150 euroa kuukaudessa. Työttömyysturvassa ja yleisessä asumistuessa suojaosan käyttöönotto on näkynyt osaltaan myös saajien lukumäärissä.

Kansaneläkelaitos toteaa, että mahdollisen nuorille kohdennetun erityisen suojaosan laajuus tulisi selvittää rauhassa ennen suojaosan käyttöönottoa. Mikäli nuorille halutaan säätää erillinen suojaosa, olisi eri etuuksien yhteisvaikutus hyvä selvittää. Kaikkiin etuuksiin suojaosa ei etuuden luonteen takia välttämättä sovellu. Suojaosan etuuslaajuudesta riippuen Kansaneläkelaitokselle tulisi myös varata riittävästi aikaa lakimuutosten valmisteluun ja toimeenpanoon.

Etuuspalvelujen lakiyksikkö
Toimeentuloturvaetuuksien osaamiskeskus